Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 19 | JERSEY CITY and NEW YORK, | TUESDAY, JANUARY 30, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | ВІВТОРОК, 30-го СІЧНЯ 1996 р. | Ч. 19. РІК CIII

ВИКЛИК ЧОРНОБИЛЯ'96

В 1966 році припадає 10-та річниця великої трагедії українського народу та найгіршої ядерної катастрофи в історії людства. Чорнобиль і його наслідки це проблема, якою повинен занятись цілий світ, бо хоч це трагедія передусім України, її наслідки такі суворі і широкі, що тривожать світ, а зокрема Европу. Чорнобиль це не природний випадок, якому не можна було запобігти, а радше, наслідок політики совєтського режиму з осідком в Москві, який нехтував безпекою і гідністю людини і народу.

Для відзначення цієї річниці та поновного скерування світової публічної уваги до цієї далі актуальної проблеми, українська громада в ЗСА оформила всеамериканський крайовий комітет — Виклик Чорнобиля'96, до якого входять дві центральні репрезентації УККА і УАКР, Фундація Дітей Чорнобиля, СУА, Вашінгтонська Група, УЛТПА, ККДУ та інші організації. Дорадниками комітету є відпоручники дипломатичних місій та представництв України в ЗСА. Оформлено Почесну президію на чолі з дружиною Президента України, Людмилою Кучмою, представників дипломатичних місій і представництв України в ЗСА, ієрархів українських віроісповідань в ЗСА, президентів УККА, УАКР та ФДЧ. Діловий комітет очолили Олександер Кузьма (ФДЧ) з заступниками Мирославом Шміґелем (УККА) і Андрієм Ластовецьким (УАКР). Фінансова комісія складається з Анни Кравчук (СУА), Володимира Сохана (УАКР), Івана Винника (УККА) і Тані Віни (ФДЧ).

Між запланованими імпрезами комітетом бенкет-бенефіс на працю комітету з ініціятиви Архиєпископа Антонія в Савт Бавнд Бруку 4-го лютого з участю визначного актора Джека Пеленса; наукові конференції в Єйл університеті 8-го квітня, в Колюмбійському університеті 9-го квітня, в Джорджтавн університеті 25-го квітня, в ООН 26-го квітня; екуменічні відправи в національній катедрі у Вашінґтоні 25-го квітня та катедрі св. Патрика у Ню Йорку з ініціятиви Владики Василя Лостена, з участю Кардинала О'Коннора та генерального секретаря ООН Бутрос Бутрос Ґалі 26-го квітня; документальний фільм про чорнобильську катастрофу і її наслідки для передачі по різних мережах телевізії в ЗСА. Комітет плянує перевести інтенсивну кампанію, щоб проголошення Тижня Пам'яті Чорнобиля з екуменічною молитвою відбулося з участю президента ЗСА у Білому Домі в тижні 22-го квітня.

Комітет закликає українську громаду в ЗСА оформити місцеві громадські комітети для місцевого відзначення екуменічними Молебнями, свічковими походами, „голодними обідами", науковими конференціями по університетах, передачею документального фільму по місцевих мережах тощо. Крайовий комітет виготовляє пресові пакети матеріялів для користування місцевими комітетами.

Тому, що переведення цієї акції поносить поважні кошти, оформлено окремий фонд під назвою Chornobyl Challenge '96/CCF. Просимо висилати свої пожертви до Chornobyl Challenge '96, c/o UNA, 30 Montgomery Street, 3rd Floor, Jersey City, N.J. 07303. Після покриття коштів підготови, всі пожертви призначені на допомогу жертвам катастрофи Чорнобиля. Рівнож повідомляємо, що всі пожертви можна відтягнути від податку. За дальшими інформаціями просимо звертатися на число (201) 258-9464, або на адресу: Chornobyl Challenge '96, 272 OLd Short Hills Rd.,Short Hills, N.J 07078.

Крайовий комітет Виклик Чорнобиля '96

25 січня 1996 р.

У Севастополі обговорено проблеми базування ВМС України

Севастопіль (УНІАР). — Перебуваючи тут 24-го січня у зв'язку із проведенням заходів оперативної підготови у Військово-Морських Силах України, начальник Генерального штабу України Анатолій Лопата обговорив з головою міської адміністрації Віктором Семеновом проблеми базування ВМС України в Севастополі.

Внаслідок поділу ЧФ з'явилися проблеми пов'язані з використанням Збройними Силами України інфраструктури Севастополя і з соціяльним захистом українських моряків. На пресконференції, яка відбулася після закінчення зустрічі А. Лопата сказав, що потрібно також розглянути питання про професійне використання тих акваторій, які займає українська флота, і всієї інфраструктури фльоти в цілому. На його думку потрібно зробити багато для того, „щоб наблизити потреби ЗС України до реалій і не робити великого навантаження на інфраструктуру міста". А. Лопата висловився за те, щоб „в нових умовах свого існування" місто зайняло належне місце в Україні і одночасно виконало поставлені перед ним завдання.

Начальник Генерального штабу також сказав, що він вважає за потрібне якнайскоріше вирішити проблеми ЧФ. На його думку, „швидке розділення Чорноморської фльоти принесе велику користь для будівництва Військово-Морських Сил України, а також, я думаю, що виграє від цього і фльота Росії".

Українсько-румунський кордон переглядові не підлягає

Київ. — Комісія Верховної Ради України в закордонних справах і зв'язках з СНД на засіданні постановила домагатися затвердження в українсько-румунському договорі тепер існуючих кордонів та зафіксування, що сторони відмовляються від територіяльних претенсій.

Відкликування румунської сторони на пакт Молотова-Ріббентропа українська сторона відкидає і не розглядатиме цього питання окремо від домовлень Антонеску-Гітлера, згідно з якими Румунія захопила значну частину українських земель у 1918 році. Водночас українська сторона продовжить діалог з Румунією з метою підписання двостороннього договору про дружбу і співпрацю.

Л. Кучма провів зустрічі і наради

Київ (Р. Р.). — У вівторок, 23-го січня, Президент України Леонід Кучма зустрівся з відповідальними працівниками своєї Адміністрації, представниками науки, агро-промислового комплексу і медицини.

З керівником Південносхідного наукового центру Національної Академії Наук Володимиром Семиноженком обговорено питання підготови наради науковців України наступного місяця. Про ситуацію на селі поінформував голова Всеукраїнської ради колективних сільських господарств Олександер Боровик. З постійним представником Президента у Верховній Раді Віктором Мусіякою обговорено наступний розгляд на сесії Верховної Ради України деяких президентських указів, на які передбачається накласти вето. Л. Кучма зазначив, що спірні питання треба вирішувати шляхом компромісів, виходячи з вимог законодавства.

Того ж дня Президент Кучма підписав ряд указів та розпоряджень, в тому числі про заходи щодо реформування системи підготови фахівців та працевлаштування випускників інститутів та університетів, а також кадрові призначення і переміщення.

24-го січня на нараді з питань прискорення приватизації Президент сказав, що питання приватизації в агро-промисловому комплексі викликає найбільше занепокоєння, бо там не сталося ніяких істотних змін. Причиною цього стали політичні фактори, під тиском яких Верховна Рада прийняла статті 3 та 21 закону України про особливості приватизації в агро-промисловому комплексі. Обидві статті спрямовані, за словами Л. Кучми, „на консервування існуючих зв'язків". Саме це змусило його накласти вето на цей закон.

Л. Кучма закликав присутніх „принципово й остаточно визначитися у власних діях", оскільки він відчуває як активну протидію політичних сил, так і „тиху протидію у структурі виконавчої влади". Президент нагадав присутнім, що державну політику формує Президент і єдине обмеження для нього — це конституційний договір.

Харчування українських громадян погіршилося

Київ (УНІАР). — Незважаючи на те, що Міністерство Статистики України оцінює споживання харчів населенням не за раціональними, а за мінімальними нормами, споживання деяких продуктів в декілька разів менше навіть за фізіологічний життєвий мінімум.

1995 року населення України споживало в середньому риби і рибних продуктів у п'ять разів менше, а овочів, ягід і винограду — майже на половину менше мінімальної норми. Споживання молока і яєць майже на третину не забезпечувало мінімального рівня, м'яса і м'ясопродуктів — на 15 відс., ярини і баштанних — на 8 відс.

З розрахунку на душу населення в порівнянні з 1990 роком минулого року споживання м'яса і м'ясопродуктів зменшилося на 43 відс., молока, молочних продуктів, яєць і цукру — на 34-36 відс., риби і рибних продуктів — на 82 відс., фруктів і ягід — на 27 відс. і навіть хліба і хлібопродуктів — на 9 відс. Внаслідок цього продовжувала знижуватися і загальна кальорійність середнього рівня харчування (на 5 відс. в порівнянні з 1994 роком) і склала 2,630 кілокальорій. В структурі кальорійности 44 відс. займають хлібні продукти і 13 відс. — цукор. Тільки за минулий рік на 3 відс. зменшилась кількість протеїну.

Причинами такого становища називають: значне скорочення виробництва сільсько-господарської продукції і постачання сировини для переробної промисловости, що спостерігалося впродовж 1990-95 років; порушення організаційних, економічних і технологічних зв'язків в системі виробництва і переробництва; стрімке зменшення дійсних доходів населення.

Депутати України попередніх скликань виступають за парляментаризм

Київ (Р. Р.). — Тут відбулися річні збори Асоціяції народних депутатів Верховної Ради України попередніх скликань.

Привітавши депутатів теперішнього, 13-го, скликання з початком п'ятої сесії Верховної Ради, учасники зборів ухвалили звернення до Верховної Ради, а також до Президента і генерального прокурора України.

У зверненні до народних депутатів сказано: „Ми, народні депутати України попередніх скликань Верховної Ради, уважно стежимо за розвитком парляментаризму в Україні і глибоко переконані, що роля парляменту в нашій країні має бути на достойному рівні... Ми переконані, що зволікання з прийняттям нової конституції України не сприяє розвиткові України як незалежної держави і веде до ігнорування законів з боку державних служб і окремих громадян". На думку авторів заяви, делегування законодавчих уповноважень іншим органам державної влади не дає бажаного результату, а лише „спотворює законодавство". За негативні дії виконавчої влади в законотворенні відповідальність все одно покладається на парлямент, що веде до дискредитації самої ідеї парляментаризму, вважають автори документу. На їх думку, вкрай назріла потреба видати науково-популярну літературу з історії і практики українського парляментаризму та використовувати інтелектуальний і кадровий потенціял депутатів після складення їх уповноважень: „Ваше ставлення до своїх попередників формуватиме ставлення до ваших наступників".

Зазначивши, що статус народного депутата не може бути прикриттям для нечесних людей, учасники зборів все ж вважають, що депутати повинні бути захищені „як під час праці, так і після складення депутатських

(Закінчення на стор. 4)

Зменшились робітничі страйки у ЗСА

Вашінгтон. — Згідно з найновішими даними про діяльність американських робітничих профспілок, кількість страйків у ЗСА зменшилась драстично у порівнянні з часу закінчення Другої світової війни. Незважаючи на деякі навіть довготривалі страйки робітників у минулому 1995 році, кількість учасників в них була всього 1,000 робітників.

Керівники профспілок у ЗСА стверджують, що причиною цієї неактивности серед робітників, коли йдеться про страйкування є звичайний людський страх втрати праці. Крім того від часу встановлення Закону Вагнера у 1935 році, який чітко визначав правила робітничих страйків і полагодження їх з працедавцями, багато змінилося. Зокрема після того, як у 1981 році тодішній президент Роналд Реґен звільнив з праці понад 12,000 реґуляторів повітряного руху, а на їх місце прийнято нових працівників. Зелене світло було дане, що на місце страйкуючих робітників можна приймати нових, що до того часу не практикувалося.

Сьогодні саме ці причини та не надто стабільна економіка застрашує робітників можливістю втрати праці, а це для більшости є найбільш впливовим чинником, щоб не брати участи в страйках. З тим також значно зменшилась впливовість профспілок у переговорах з працедавцями. Все ж таки в деяких випадках страйки є ще вирішальним фактором у розв'язанні вимог між робітниками і працедавцями.

СЕРБИ ЗВОЛІКАЮТЬ ІЗ ЗВІЛЬНЕННЯМ ПОЛОНЕНИХ

Сараєво, Боснія. — Головний представник ООН у Боснії, шведський дипломат Карл Більдт висловив гостру критику на адресу ЗСА за те, що Адміністрація президента Билла Клінтона має намір надати армії боснійських мусулман новішу зброю.

„У Боснії аж забагато зброї і Америка мусить зрозуміти, що коли одній стороні конфлікту допомагати, то це саме треба зробити й щодо другої сторони",— сказав К. Більдт. Він також не погодився з плянами перенести з вересня на пізніший час дату загальних виборів у Боснії і Герцеговині. Вислідн цих виборів, згідно з дейтонськими угодами, мають стати основою зформування парляменту і місцевих органів влади держави, що складатиметься з двох територіяльно-етнічних утворень — Мусулмансько-хорватської федерації і Сербської республіки. „Якщо ми відкладемо вибори тепер, то це означатиме, що ми їх відклали назавжди,— підкреслив К. Більдт. — Саме вибори є підставовою умовою створення спільних структур для всієї Боснії. До того часу, поки ми будемо зволікати з виборами, країна буде роз'єднаною".

Тим часом хорватська сторона вимагає від командування міжнародного військового контингенту в Боснії і Герцеговині застосувати силу до сербів, які дотепер звільнили дуже маловійськовополонених. Про це повідомив у Мостарі представник уряду самопроголошеної хорватської республіки на

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

ВІДБУДЕТЬСЯ КОНКУРС АРТИСТІВ БАЛЕТУ

КИЇВ. — Тут 29-31-го січня відбудеться крайовий конкурс-фестиваль артистів балету, присвячений 70-річчю Українського балетного Театру. Участь візьмуть 34 артисти з Одеси, Харкова, Львова і Києва. Лавреати стануть учасниками Другого міжнародного конкурсу балету ім. Сержа Лифаря, який пройде 12-20-го жовтня у Києві.

КОМІСІЯ ПРОТИ ЗАКРИТТЯ 38-ОХ ШАХТ

КИЇВ. — 25-го січня Комісія Верховної Ради з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку не схвалила указ Президента України про структурну перебудову вугільної промисловости, в якому було передбачено закриття 38 шахт, 16 вже цього року. Указ також передбачає завершити до 1-го грудня 1996 року корпоратизацію вугільних підприємств. Позаштатний радник Президента з питань паливно-енергетичного комплексу Юлій Йоффе сказав, що цей указ направлений проти Президента і не вирішить існуючих проблем. На 38 шахтах, які плянували закрити, працює 50,000 вугільників.

ЧИСЛО УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН ЗБІЛЬШИЛОСЯ

КИЇВ. — На кінець січня цього року 98.3 відсотка військовослужбовців, які впродовж останніх трьох років повернулися в Україну з республік колишнього СССР, визнано громадянами України. Хоч переважна більшість із них народилася і довший час мешкала в Україні, юридично громадянами вони не були, бо не мали оформлених документів. Допомогли їм у цьому спеціяльні групи Головного управління Міністерства Внутрішніх Справ, які за розпорядженням Президента України з 19-го червня 1995 року займалися визначенням громадянства вояків і членів їхніх родин. Тепер триває наступний етап — військовослужбовці отримують українські паспорти.

ПРОЙШОВ СМОЛОСКИПОВИЙ ХІД НА БУКОВИНІ

ЧЕРНІВЦІ. — Тут 21-го січня під гаслами „Київ проти Москви — Чернівці проти Букарешту", „Україна — ядерна держава", „Росіє, геть руки від Ічкерії". Пройшов смолоскиповий похід націоналістичних сил Буковини, організований проводом ОУН та громадською патріотичною організацією „Тризуб" ім. С. Бандери. Акція присвячена пам'яті загиблих у 1918 році під Крутами студентів, а також Дневі злуки усіх українських земель та як вияв протесту проти територіяльних зазіхань Румунії на українські землі.

КОНФЛІКТ МІЖ ДЕПУТАТОМ-КОМУНІСТОМ І РУХІВЦЯМИ

ОДЕСА. — В Одеську обласну прокуратуру надійшла заява від депутата Верховної Ради України, члена комуністичної фракції Сергія Драгомарецького, який вважає за необхідне порушити карну справу за фактом хуліганства проти народного депутата України. У заяві йдеться про події 10-го січня на обласній конференції Конгресу Української Інтелігенції, де С. Драгомарецькому не дали змоги виступити, оскільки його просто „стягнули з трибуни". Іншия депутат від КПУ Михайло М'ясковський порушив це питання на сесії Верховної Ради 23-го січня, зазначивши, що в Одесі на конгресі „тон надавала не інтелігенція, а члени Руху".

Л. КУЧМА ПРИВІТАВ ПАТРІЯРХА ФІЛАРЕТА

КИЇВ. — Патріярх УПЦ КП Філарет зустрівся з головою Адміністрації Президента Дмитром Табачником і головою Державного комітету в справах релігій Анатолієм Ковалем. Д. Табачник передав Патріярхові привітання з днем народження від Президента України. Розмова включала проблеми релігійних взаємин та створення національної Помісної Церкви.

Е. БАЛТІН ПРОДОВЖУЄ КЕРУВАТИ ФЛЬОТОЮ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Адмірал Едуард Балтін продовжує керувати Чорноморською фльотою, незважаючи на те, що президенти України і Росії підписали наказ про його звільнення. У пресовому центрі Чорноморської фльоти сказали, що ні до Міністерства Оборони, ні до головного штабу військово-морської фльоти Росії не надійшли документи щодо звільнення Е. Балтіна.

УКРАЇНА І РОСІЯ ДОМОВИЛИСЯ ПРО ПЕРЕВЕЗЕННЯ ЯДЕРНИХ МАТЕРІЯЛІВ

КИЇВ. — Україна і Росія парафували угоду про транспортування ядерних матеріялів територіями обох країн, тобто, попередньо узгодили і скріпили ініціялами уповноважених осіб документ, який визначатиме взаємодію сторін з метою безпечного транспортування відпрацьованого і свіжого ядерного палива. Остаточне підписання договору має відбутися у найближчі місяці.

В АМЕРИЦІ

З ІНІЦІЯТИВИ НЮТА ҐІНҐРІЧА, спікера Палати репрезентантів, Сі-Ай-Ей має розпочати таємні заходи вартости 18 млн. дол., щоб змінити уряд в Ірані. Справа настільки стала трудною до здійснення, бо ще до її початку всім про неї було відомо, включно з урядом Ірану, який негайно зробив відповідні заходи, щоб цьому перешкодити. Коли ЗСА нібито таємно 31-го грудня 1995 року схвалили для цієї акції відповідні фонди, то вже 6-го січня 1996 року Іран зареаґував і повідомив, що ув'язнених своїх трьох громадян за шпигунство в користь ЗСА буде засуджено на смертну кару. А минулого вівтірка, 23-го січня, парлямент Ірану оголосив кампанію для „контракції проти Великого Сатани" та на боротьбу з цим американським почином.Для цього уряд Ірану висиґнував суму 20 млн. дол.

НАПЕРЕДОДНІ СВОЇХ зізнань перед Сенатською комісією у справі Вайтвотер афери Перша леді Гіллярі Родгам-Клінтон вирішила поїхати до Ню Гемшир та пропаґувати переобрання свого чоловіка на другу каденцію президентом ЗСА. У Манчестері, Н.Г., пересічні громадяни вітали її з небувалим досі ентузіязмом, з таком ж прихильністю зустрілась вона також і після своєї півгодинної промови у стейтовому коледжі Кін, де оплескам не було кінця. Аналітики підкреслюють, що ніхто з республіканських кандидатів досі не зумів викликати бодай частинно подібного ентузіязму.

У СВІТІ

В ЯПОНІЇ, на американській базі військово-повітряних сил у Йокоті, поблизу Токіо, і в Центральному командному пункті японських збройних сил почалися спільні японсько-американські маневри без участи жодного вояка. Вперше вони відбуваються з допомогою електронічної техніки, тобто на екранах комп'ютерів, де зійдеться 7.300 американських і японських „вояків". Командують ними начальник об'єднаних штабів Японії генерал Тецуя Нісімото і генерал американських військово-повітряних сил Ричард Маєрс. Московське агентство ІТАР—ТАСС негайно розповсюдило непідтверджену інформацію, нібито комп'ютерна операція передбачає спільні дії повітряних і морських сил двох країн, „спрямовані на визволення одного з островів Японського моря, захопленого противником".

Важне для передплатників „Свободи" у Канаді

З огляду на факт, що самі кошти поштової пересилки одного числа щоденника „Свобода" до Канади виносять тепер 40 ц. денно, а у річному відношенню 100 амер. дол., (40x250 разів) всі передплати так членів (75 дол.), як і нечленів (100 дол.) треба надсилати тільки в американських долярах.

Передплати одержані в канадській валюті будуть переочислені на амер. доляри та зараховані на підставі суми в амер. долярах.

Екзекутивний Комітет УНСоюзу

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Дивина та й годі!

Коли ще не так давно Президент ЗСА у своїй промові-звіті про стан унії говорив про те, що Америка не сміє занехати своєї провідницької ролі у світі, бо тоді потерплять не тільки ЗСА, але також їх союзники, однак таки найбільшу втрату понесе демократія. Америка для інших країн земної кулі є не тільки сильною, могутньою та великою країною, вона в першу чергу є прикладом правильности свого політичного устрою, вільного розвитку та всього того, що називаємо демократією. До демократичних засад належать право вільно висловлювати свою думку, змагатися за особисте щастя, практикувати свою релігію та боронити свого майна. І саме в обороні цих демократичних засад має Америка виступати де б це не було, а зокрема там, де вони лише починають кільчитися та запускати своє перше коріння— у країнах, які після довгих років поневолення змагаються за право жити вільним життям на своїй власній землі.

Мимоволі на думку приходять події в Чечні, невеличкій кавказькій країні, насильно включеній в Російську Федерацію, що, згідно з демократичними засадами, забажала стати господарем на своїй землі. Однак імперські загарбницькі амбіції Росії ніяк не спроможні зрозуміти цього бажання, а може не так не спроможні, як перестрашені можливістю таких же бажань і в інших, тому вирішили відразу приборкати цього роду самостійницькі мрії. Горлаючи на увесь світ, що ця внутрішня проблема Росії буде полагоджена за кілька днів з натиском на „внутрішню проблему“, дещо прорахувалася. Від першої спроби самостійницького злету чеченців, ще у 1991 році Росія всілякими способами намагалася приборкати їхні стремління. Коли підлабузництво та нещирі обіцянки не були успішними, Росія реагує єдиним, тільки їй відомим способом — насильством і розбоєм. З того часу пройшов понад рік, те, що названо внутрішньою проблемою Росії, — привернуло увагу цілого світу разом із безмежним подивом незламної хоробрости чеченського народу. Після, великих жертв, страждань і терпінь цивільного населення та всеціло брутальної атаки Росії чеченці до сьогодні не здаються. Навпаки, їхні повстанські провідники перед цілим світом заявляють, що поки війська Росії не залишать території Чечні, їхня боротьба не припиниться.

А як реагує світ, зокрема демократичний світ? Зовсім не реагує — оповився поволокою байдужности, як це й було впродовж майже чотирьох років до жорстоких подій у Боснії, та чогось чекає. У Боснії дочекався спонуканого Америкою перемир'я. Однак таких можливостей, мабуть, для Чечні не буде, бо найбільша у світі демократична країна — З'єднані Стейти Америки, хоча й з огидою приглядаються до цієї кривавої розправи у Чечні, то оминають будь-які критичні завваги на цю тему в сторону Росії. Невже ж така могутня країна як ЗСА мусить також потурати таким злочинствам іншої нібито „демократичної“ країни, яка свідомо топче найбільш принципові права демократизму — свободу вибору та вислову? Чи справді на все, що Америка спроможна, — це тільки скромні звернення в сторону Росії, щоб дотримувалась законів міжнародної громадськости, якщо бажає повного визнання західнім світом. Чи секретар Державного департаменту не спроможний на ніщо інше, крім кволих звуків невдоволення на смерть, насильство і терор? Всі ці запити не знаходять відповіді. Ба, щобільше, відчуваючи свою перевагу, Росія в особі новопризначеного міністра закордонних справ Євгенія Прімакова викликає до себе шарже д'афер американської амбасади у Москві та вимагає припинити будь-які завваження зі сторони Америки про події у Чечні.

От, дивина та й годі! Демократичні країни Заходу, включно з Америкою, не реагують, а без будь-якого спротиву дають Росії топтати важливі засади демократії. Невже страх? Тоді перед чим? Можливістю російського ведмедя об'єднатися у „люб'язних“ обіймах китайського дракона? Однак потурання не є вирішенням будь-яких справ, зокрема, коли йдеться про Росію.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи”разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дарія Кузик

ПРИКРА СИТУАЦІЯ

Поглянувши на події минулого року, доводиться ствердити, що до найбільш прикрих належить відзначення у Києві річниці жовтневої революції, цебто відзначення події, яка відбулась у чужій, ворожій нам державі. Відзначали цю трагічну у своїх наслідках для України подію 7-го листопада маніфестацією з червоними прапорами, портретами Леніна і Сталіна та численними транспарантами із комуністичними кличами. Відчувалось, що бракує ще одного транспаранту із багатомовним написом: „Гробокопачі України, єднаймось!"

Дійсно дуже прикро було дивитись на це кошмарне видовище, яким українські комуністи компромітували український нарід в очах провідних діячів вільного світу.

У першому ряді цього жалюгідного походу йшов Олександер Мороз, голова Верховної Ради України, який дуже багато шкодить українській державі. Шкодять також інші члени Верховної Ради, які належать до злочинної Комуністичної Партії, що її очолює Петро Симоненко. Вони постійно стараються втягнути Україну у так звану Співдружність Незалежних Держав і якнайтісніше пов'язати Україну всякими договорами із Росією.

Колись у минулому сказав колишній Президент Леонід Кравчук, що немає на світі другої держави, яка б напрошувалась добровільно в неволю. А саме таку долю промощує Україні О. Мороз при активній допомозі комуністичних членів Верховної Ради.

Оце Бог дав Україні останню нагоду стати незалежною державою, а на громадян України наложив святий обов'язок ту незалежність розбудовувати. В тому напрямі вже зроблено дещо, незважаючи на постійний саботаж і труднощі зі сторони попередньої Верховної Ради, а також і теперішньої під проводом О. Мороза.

Проминає рік за роком, а труднощі зростають через шкідливу діяльність членів Комуністичної Партії, провід якої використовує теперішню економічну ситуацію для своїх пропаґандивних цілей, доказуючи наївним людям, що в колишній комуністичній імперії життя було легшим та що єдиним виходом із цієї кризової ситуації є затягнути Україну знов у московську імперію, у московську неволю. За цю юдину роботу наші доморослі комуністи напевно сподіються одержати різні нагороди й московські медалі та добрі посади в оновленій московській імперії. А доля української держави їм очевидно байдужа.

Кинувши оком на історичні факти минулих десятиліть, хочеться спитати, де була Комуністична Партія України, коли сотні тисяч української інтелектуальної еліти вмирали у московських концентраційних таборах, включно з Василем Стусом, якого десятиріччя мученичої смерти відзначено минулого року. Чи був якийсь протест зі сторони КПУ, коли вивозили українців з України у сибірські тайги, коли катували й розстрілювали по в'язницях... Чи були якісь протести УКП, коли страшною голодовою смертю вимордувано понад сім мільйонів українців, в тому числі понад 3 мільйони дітей. Відомо, що КПУ тоді тісно співпрацювала з висланниками Москви в тих жахливих злочинах. Недаром прапори КПУ є червоні. Вони сповнені кров'ю мільйонів невинних жертв, закатованих комуністами. І видно, вони хочуть знов такого пекла для України.

Росія не змінилася. Вистачить послухати промов Жириновського. А він не один. Їх є мільйони, на що вказують висліди останніх виборів у Росії. Зрештою, на очах усього світу вони домордовують Чечню, яка бореться за свободу. Чеченські патріоти обороняють свою територію і свій нарід. А що ж там роблять москалі? Вони є загарбниками й жорстокими окупантами. В цій війні вони ще раз показали свою брутальність.

Це є ще одним доказом, що всяке зближення з російською державою є дуже небезпечним також для України. Північний „сусід" постійно снує пляни і робить різні заходи, щоб Україну втягнути у сферу своїх впливів з наміром знову її підкорити. Були вже різні пляни: прозорі кордони, подвійне громадянство, спільний повітряний простір, спільний оборонний простір та багато інших пропозицій. Російські урядові особи є інспіраторами прикрої ситуації у Криму, а також авторами інтриґ у зв'язку з розподілом Чорноморської фльоти.

Дуже прикрою справою в Україні є занедбування державної української мови. Її зневажають, до неї ставляться з презирством в різних урядових установах, включно з Верховною Радою. І в цій ненависті до української мови перед ведуть комуністи. А саме українська мова повинна бути об'єднуючим чинником для всієї України, на території якої проживає багато національних меншин. Появились вони в Україні різними способами: одні іміґрували з різних причин, інші прийшли як загарбники, а ще інші приїхали в Україну з різними закулісовими замірами. Україна пригорнула всіх їх у своєму християнському всепрощенні. Потрібно також відзначити, що поміж усіми громадянами України найбільш упослідженими є таки українці, корінний нарід нашої держави, ота терпелива мовчазна більшість населення.

Україну заливає лявіна російських книжок і газет із російською протиукраїнською пропагандою. Українських видань в Україні є дуже мало і також дуже обмеженим є їх наклад. Українських шкіл в Україні є також мало в порівнянні з російськомовними. Російська мова панує в Києві та в інших містах України. Такого дивогляду в занедбанні державної мови нема ані в балтійських державах, ані в Польщі, Мадярщині та Чехії.

Потрібно ще раз пригадати, що національні меншини користуються рівними правами, а навіть привілеями в Україні, при занедбуванні прав української більшости. Отже будучи громадянами України, національні меншини повинні бути льояльними до неї і повинні брати участь в її розбудові. Повинні також шанувати державну українську мову та символіку України.

При тому потрібно також пам'ятати, що всі меншини, які з різних причин проживають в Україні, мають ще свої батьківщини. А для українців єдиною батьківщиною є Україна, довгоочікувана, вистраждана, оплачена мільйонами закатованих. Всі ми, в Україні та в обидвох діяспорах, маємо її тільки одну — нашу батьківщину Україну, нашу незалежну українську державу.

Роман Борковський

„Толока” — український демократичний часопис

Це радше журнального типу квартальник, ніж часопис. Досі вийшло два числа за 1994 і 1995 роки. Головний редактор — Юрій Цеков. До редакційної ради входить сім осіб. Вони відомі провідні члени Української Демократичної Партії в Україні, за вийнятком двох замешкалих у ЗСА, це Михайло Воскобійник і Анатоль Камінський. Тематика журналу дуже широка: політика, суспільство, економіка, культура, наука. Все це передається в таких формах: спадщина, дискусія, погляд, проблема, подія.

Крім широкої тематики журнал концентрується на одному завданні, визначеному так: „...першочергове завдання української демократії — згуртування нині роз'єднаних організаційно й ідеологічно наших прихильників на плятформі державности та динамічних економічних реформ, пошуки шляхів такого єднання на всьому просторі від Дону до Закарпаття, консолідація демократичних сил без огляду на національну приналежність й соціяльне походження, вік і стать, освіту й рід занять, партійність і філософські погляди". Як бачимо, поставлені завдання виходять поза рамки однієї партії, хоч фактично журнал базується на людських і фінансових засобах Української Демократичної Партії.

Досить незвичну назву редакція пояснює так: „Ми й часопис наш назвали 'Толока', проєктуючи давній, народній звичай спільної і безкорисливої праці на нинішню всенародну проблему зведення нашого нового спільного дому, де жити нам і нашим нащадкам".

Пригляньмося тепер, як журнал виконує те завдання, тобто до його змісту: ч. 1, стаття Володимира Яворівського „Не замурувати тунель", основана на виступі автора у Верховній Раді 19-го жовтня 1994 року, в якому він висловив стриману підтримку програми Президента Леоніда Кучми і закликав Верховну Раду забезпечити її „надійним і досконалим законодавством".

Далі йде інтерв'ю Валерія Чмира з Анатолем Камінським на тему „Україна: погляд зсередини і здаля". Це, власне, вільна розмова про сучасну ситуацію в Україні, про способи виходу з кризи і про взаємовідносини між українцями в Україні і в діяспорі. Вражає збіжність поглядів між двома політичними діячами, які формувалися в різних обставинах. На думку обох, головне сьогодні — це позбутися психології рабства і наслідків колоніялізму та устабілізувати і утвердити державні структури.

Сергій Гречанюк у статті „Балто-Чорноморська вертикаль" пропаґує об'єднання, чи точніше союз, країн Балтійсько-Чорноморського терену, як співмірне з постійною віссю України Південь — Північ. Інформує про ініціятиви Ліґи партій Балто-Чорноморсько-Адріятичного реґіону, які, на жаль, натрапляють на опір зовнішніх сил, а також українських державних чинників.

Інтерв'ю з Анатолієм Бобровицьким, спеціялістом Аґентства міжнародного співробітництва та інвестицій Кабінету Міністрів України на тему дилеми: зовнішня допомога чи власні сили. Бобровицький нав'язує до слів посла Австрії в Україні: якщо слон упав у річку, то його ніхто звідти не витягне, поки він сам не знайде в собі сили встати і вийти на берег, і твердить, що „стосовно ж результатів, то жодна допомога, зокрема й технічна, не виведе будь-яку країну з кризи, доки вона сама не підніметься і не почне працювати як належить" (стор. 15). Вірить, що Україна в скорому часі зможе конкурувати на світовому ринку продуктами сільського господарства, металюрґії і важкого машинобудування.

У статті „Українознавство в посттоталітарній школі" Валентина Шиша висуває такий постулят: „...мусимо повернутися до першооснов: ми мусимо виховувати і український патріотизм, і українських патріотів" (стор. 17).

Олександер Дзюба дискутує на тему „Суть влади", точніше про біологічні та соціяльні механізми влади. Це теоретичні міркування для зацікавлених професійних політологів.

У статті „Іван Багряний — ідейний співучасник сучасного самовизволення України" Василь Гришко вказує на здійснення тез Багряного у справі визвольного процесу України.

Добру справу робить редакція, знайомлячи читачів з публіцистичними статтями видатних українських діячів минулого — Івана Багряного „Внутрішні сили України" і Вячеслава Липинського „Недержавність — так зветься наша хвороба" та уривками з „Листів до братів-хліборобів". Причинок до тривалої дискусії на тему Дмитра Донцова дає стаття Юрія Цекова „Проблематичний соціологізм Дмитра Донцова". На закінчення — передрук статті М. Білинського з „Української Думки" та переклад статті Валерії Новодворської „Жовта ґвардія — синій барон" з журналу „Столица".

З другого числа редакційна рада побільшилася на дві особи — це Віталій Дончик і Богдан Якимович. Це число на першому місці містить серію поезій Дмитра Павличка, присвячених Чечні, „Допоки не зійде Чечня з хреста". У статті „Хрестовий похід проти ...землі і волі" Степан Колесник твердить, що земля і воля — це фундамент нації і держави. Подає докази, що земля в Україні і далі закріпачена.

Стаття Віталія Дончика — на завжди актуальну тему „Демократія і опозиція". Володимир Чирков у статті „Швидше чи краще?" перестерігає перед необдуманим пристосуванням економічних реформ.

Анатоль Камінський інформує про програмову еволюцію українського організованого націоналізму у статті „Від інтеґрального до демократичного". Програмове зафіксування тої еволюції знайшло свій вислів у постановах Третього Надзвичайного Великого Збору Організації Українських Націоналістів (ОУН) та у Програмі Української Головної Визвольної Ради (УГВР). Вже сам заголовок статті Валерія Чмира „Українська нація з погляду теорії етногенези" вказує на її зміст.

У ділянці, яку можна назвати „До джерел", знаходимо уривок з книжки Миколи Шлемкевича „Загублена українська людина" п. н. „Захитаний світогляд". До світоглядової проблематики належить також стаття Романа Гром'яка „Ольжичева концепція формування національної свідомости".

І в кінці передрук з „Незалежного бюлетеня" статті Степана Процика про брехливі напади совєтської пропаґанди на ОУН-УПА п. н. „Аґітпропське папужництво". Не залишив редактор поза своїм зором і гумору, передрукувавши гумореску Олекси Шпильки „В рідному селі" зі збірки „І сміх і сльози".

Ми в Америці не знаємо усіх видань політичних партій і груп в Україні, але те, що дістаємо, є звернене до освіченого читача. Очевидно, що справа організації і об'єднання інтеліґенції є дуже важливою, але не менш важливою є ширення популярних видань для широких мас. Видання, які вияснювали б дві речі: хто спричинив і продовжує економічну

(Закінчення на стор. 4)

Адольф Гладилович

МОГИЛА КРУТЯНСЬКИХ ГЕРОЇВ У КИЄВІ

На закінчення своїх цікавих „Вражень з подорожі в Україну” („Свобода” з 14-го жовтня 1995 року) Іван М. Самійленко слушно обурюється на факт, що в Києві далі старанно зберігають пам'ятники большевицьким робітникам „Арсеналу”, які в січні 1918 року повстали проти Української Народної Республіки, а нема пам'ятників ні воякам УНР, які згинули в боях з ними, ні „молодим лицарям Крут, що пішли добровільно на смерть, захищаючи Київ від московсько-большевицьких орд”. „Де пам'ятник групі цих ґероїв, яка похована у братській могилі на Аскольдовому цвинтарі?” — запитує він і зразу відповідає: „Ні, таких пам'ятників немає”.

В кінці квітня минулого року я вперше в життя був у Києві. Ми троє — син Ігор, внучка Лариса і я — три дні оглядали чудову столицю України і захорлювалися її пам'ятками. Були також на Аскольдовій могилі. Тепер це парк — колишній цвинтар знищили большевики в 1934 році. В цьому мальовничому парку над Дніпром відвідали відновлену братську могилу тридцятьох молодих українських вояків, яких у бою під Крутами вороги захопили в полон і розстріляли. Бачили також круглу церкву св. Миколая, якою користуються українці греко-католики. На жаль, був будний день і церква була закрита.

На могилі крутянців стоїть серед різнобарвних квітів високий хрест. На ньому — біла таблиця з неповним списком похованих у ній гімназистів і студентів університету. Під списком такі слова: „Діти України, старші і малі! Ця могила — ваш храм!” На хресті висіли вінки, а внизу кільце з колючого дроту.

Спереду на могилі кам'яна плита з виритими на ній хрестом і написом: „На заклик Вітчизни вони озвалися, Пішли і віддали, що мали... В пам'ять про студентів, які полягли за волю України у січні 1918 року під Крутами у нерівному бою з більшовицькою навалою”.

Дрогобицька газета „Галицька Зоря” з 4-6-го лютого 1995 року помістила допис вихованка СУМ Богдана Лісовця „Вшанування пам'яті героїв Крут в Україні”. З нього я довідався, як гідно минулого року мої земляки-дрогобичани вшанували разом з киянами пам'ять крутянців. Думаю, що читачам „Свободи” також буде цікаво довідатися, як відбулася ця небуденна подія рівно сімдесят сім років після славного бою.

„28-го січня, — пише Б. Лісовець, — члени Спілки політв'язнів, Братства УПА, КУНу, „Просвіти”, Спілки української молоді м. Дрогобича, Студентського братства зібрались біля пам'ятника Тарасові Шевченкові о 6-ій ранку. Звучить сумівська молитва на апелі героїв Крут і дрогобичани вирушають на Крути, до поля битви юних героїв 1918 року. „Ікарус” з державним прапором виїжджає через всю Україну на Чернігівщину. Звучать пісні січових стрільців, українські народні, повстанські у виконанні колишніх політв'язнів, сумівців по дорозі через Україну. Ось і Крути. Місцеві хлопці доводять до місця знаменитої битви, пам'ятного хреста учасників походу.

Ранок, 29-го січня. Юнацтво СУМ зі своїми прапорами, колишні політв'язні з гірляндою, прикрашеною синьо-жовтими стрічками, студенти вирушають до пам'ятного хреста на полі колишньої битви. Звучить сумівська молитва, марш

Могила розстріляних українських вояків, учасників бою під Крутами. Аскольдова могила. Квітень 1995 р. Коло могили автор статті.

СУМ, присвячений героям Крут. Сумівці приймають присягу на вірність Богові і Україні, щоб бути вірними так нашій батьківщині, як юні герої у 1918 році.

Звичить пісня „Як ви умирали”, поезії про героїв Крут, державний гимн. З піснею „Червона калина” дрогобичани вирушають у Київ на Аскольдову могилу, де поховані герої Крут.

Київ, 29-го січня. Рій „Яструби” Спілки української молоді м. Дрогобича, колишні політв'язні, студентське братство шикуються і вирушають до Аскольдової могили, до могили героїв Крут. Дрогобицький СУМ разом з київським „Пластом” робить урочистий збір на могилі героїв України. Схиляються сумівські і національні прапори над могилою героїв. Звучить сумівська молитва, „Отче наш”, поклада-

(Закінчення на стор. 4)

Ластівка спадщини трудолюба

Він — один із тих, на кого рівнятись треба трудолюбністю, зокрема молодим адептам науки. Робити це треба з багатьох міркувань. Наукові знання, як відомо, ніколи не приходять, не здобуваються без великих зусиль. При чому, зусилля ці мусять бути послідовні. Треба бути щодо цього впертим, витривалим. Не заради „блиснути", спішити віддавати написане до друку. Кожну наукову працю, байдуже якого вона розміру, треба викохувати, як зародок життя.

Не помилимось, коли скажемо, що саме зразком, а точніше — клясичним зразком такої працьовитости є багатьом нам знайомий мовознавець, літературознавець, автор багатьох праць, зокрема про життя й творчість Лесі Українки і Тараса Шевченка — вихованець Ніжинського ІНО Петро Одарченко.

Автор цієї рецензії мав честь і особливе щастя не тільки познайомитися з творчістю цього дійсно заслуженого діяча науки і культури, а бути часто в товаристві його. Фактично з моїм приїздом до Вашінґтону в листопаді 1966 року, ми стали друзями в найширшому і найпрекраснішому розумінні. І вже тоді, знаючи вимогу американських університетів про друкування книжок „publish or perish!", дивувався, чому у такого трудолюбця немає книг? Тоді вже знав, що в нього назбиралось на кілька солідних томів, які були б знахідкою і для студентів і для науковців, а тим більше для вчителів і викладачів вищих учбових закладів.

І ось (будь благословенне це нарешті!) приїжджаю пару тижнів тому до мого приятеля-опікуна і зразу відчув якусь урочистість в привітанні. Повернувсь до його дружини Марії і завважив на столі книгу зеленкуватого кольору, підійшов і зрадів до сліз. Це була надрукована в Україні книга з працями вченого. Це — перша. Друга — збірник праць присвячених Тарасові Шевченкові. Взяв у руки, читаю на обкладинці: „Українознавство діяспори — Петро Одарченко — Леся Українка — Розвідки різних років", Вво М. П. Коць, Київ — 1994р."

Вступна стаття відомого діяспорі науковця киянина, д-ра Сергія Білоконя. Він починає її згадкою про зіставлення вченого Петра Одарченка з Борисом Грінченком, яке зробив свого часу Юрій Шевельов. Коли, де зробив це проф. Ю. В. Шевельов, д-р С. Білокінь не каже. Шкода.

Добре насвітлено поневіряння і тяжкі умови, в яких опинився в перші роки новоприбулий до ЗСА політичний емігрант Петро Одарченко, колишній доцент, автор відомих і вартісних праць на теми мовознавства і літературознавства, дійсний член Української Вільної Академії Наук і Наукового Товариства ім. Шевченка. Проте, ніяк не можна погодитися з такими власними міркуваннями автора:

„...Чи не повинен був Одарченко й такі вчені, як він, подумати — за більшевиків — у першу чергу про те, щоб зберегти себе як наукову силу, адже він легко міг бути призначений на ліквідацію, і дещо залежало-таки від нього самого? Так само і в Америці, чи не більше встиг би він зробити для тієї ж самої 'неньки України', якби вирвався з жорстокого кола українського гетто, й пішов до американського коледжу чи університету, писав які-небудь англомовні праці? Це були б уже, правда, не цілком ті самі теми, які вибирав собі сам, а ті, які сподобалися б тим, хто платить. А все ж таки, чи не до безвиході вів такий шлях упертого українця, свободолюбність якого перешкоджає йому гарно продатися?"

П. Одарченко

Докторе, ви образили і американські наукові установи і професорів діяспори. По-вашому, всі професори, багато яких сьогодні удостоєні звання дійсних членів Академії Наук України, як наприклад, Юрій Шевельов, Омелян Пріцак, Григорій Костюк та інші, або такі, які померли, не дочекавшись такої чести, як Олександер Оглоблин, Михайло Вєтухів, Юрій Лавріненко та багато інших, продавались?

Образили ви, докторе, й Петра Одарченка, бо всі згадані й не згадані науковці є колеги його. Більшість з них були професорами різних вищих шкіл ЗСА чи інших країн поселення. Всі вони писали твори про Україну, та й які твори. І ніяка школа, ніяка установа їм цього не забороняла. На будь-яку тему міг писати професор, чого не можна було робити в Україні за часів існування так званого Совєтського Союзу. Та й то не всіх стосується, бо дуже багато визначних вчених, письменників загинули з партійними квитками в кишені.

Читачі були б вдячні, якби ви, докторе, маючи змогу першим побачити книгу Петра Одарченка, сказали видавцеві, щоб затримав її і додав обов'язкові для такої книги зміст і покажчик імен. Це ж таки дуже вартісні наукові дослідження! Вірю, що не зі злої волі це сталось. А направити треба було зразу ж.

Книга охоплює двадцять чотири різнотематичні дослідження, які вагомо збагачують основи однієї із важливих і дуже цікавих сторінок історії української літератури. Внесок цей такої вартости, що можна підтримати заслужено надане авторові звання Лесезнавця.

Автор називає сучасну поетесу „Зорею України". Чи може це хтось заперечити? Ні. Дівчинка з Волині назавжди залишиться яскравою Зорею, як довго житиме український народ.

Заглиблюється вчений і аналізує відносини Лесі Українки з своїм дядьком професором Михайлом Драгомановим. А він сприяв, щоб його талановита племінниця знала все найліпше з історії, культури, літератури, не тільки рідної, а й світової. Не диво, що в перекладах Гюго, Гайне, Шекспіра та ін-ших вона відточує своє сло-во.

Поетеса вірила в краще майбутнє свого народу з особливою гостротою, мабуть через хворобу. Своє бажання жити і працювати висловила вона в славнозвісному вірші „Contra spem spero".

Леся любила людей праці. Не диво, що супутниками її життя була творчість Шевченка, Куліша, Старицького, Лисенка, Пчілки, Драгоманова і приятелювала з відомими діячами Західньої України: Франком, Павликом, Кобилянською, Стефаником, Маковеєм, Кобринською та іншими.

Вагомо-відчутний вплив на її розвиток мали не тільки письменники, а й народна творчість, яка дала поетесі надхнення й ідеї до написання шедеврів світового значення, зокрема такого твору, як „Лісова пісня", що є своєрідною подякою творця нового вічній красі землі, де народилась.

Глибоко простудіював учений вплив Михайла Драгоманова на творчість Лесі Українки. Листування між ними свідчить про уважне ставлення учениці до порад, які давав учений. Драгоманов, завдяки знанням і особливій культурі зумів інколи натяком спрямовувати Лесине зацікавлення й жадобу вчитись і творити в необхідний напрямок чи то до чужих мов, чи творів клясиків світової літератури. Інколи не шкодував і гострих слів критичних, щоб племінниця вдосконалювала себе. Інколи критика була надто суворою і подекуди й несправедливою, як ось, наприклад, було у випадку, який згадує дослідник Петро Одарченко. Він пише: „Коли в 1894 р. був надрукований у журналі „Народ" Лесин переклад статті французького вченого Моріса Верна „Біблія або Старий Заповіт", М. Драгоманов гостро скритикував мову цього перекладу. У своєму листі (21 вересня 1894 р.) М. Драгоманов писав: „Прочитавши твій переклад в печаті, бачу, що в ньому чимало церковних слів і московитизмів. Але ж ти мову українську собі зробила. Та то і єсть, що всі ви виробили мову, — та бідну, як тісний круг ідей, в котрім всі ви крутитесь. А прийдеться вийти з нього, — і нема набою...".

Леся глибоко поважала і любила свого дядька. І виконала заповіт його. І від мотивів особистої лірики перейшла до мужніх, бойових, повних революційного завзяття поезій. Рішуче виступає вона проти рабської психіки, проти пасивности, приниженности, невільницького духу земляків, проти російської деспотії, проти поневолювачів і катів українського народу.

Як мовознавець і літературознавець вчений проаналізував мову біблійних текстів в перекладах Лесі Українки, порівнюючи їх з перекладами тих самих текстів, наприклад, Пулюя чи Митрополита Іларіона. Його висновок: Мова Лесиного перекладу Біблії відповідає нормам української літературної мови.

У своїх творах на теми єгипетського полону Леся Українка мала на увазі поневолення українського народу під царатом.

Властива вченому вимога до науковця: бути чесним з фактами. Навіть, коли помилився, признайся до помилки.

Петро Одарченко, як вчений, не шукав для себе слави, а таки (і тут дозвольте нагадати слова академіка Юрія Шевельова на вечорі відзначення 80-ліття Петра Одарченка) — плідно трудився і трудиться все життя, до сьогодні, а такий труд „приносить свої плоди". Підкреслив тоді проф. Шевельов і той факт, що П. Одарченко є „людина високо принципова і коли треба — дуже і дуже вперта. Слава Богу! Упертих людей нам також треба".

П. Одарченко — один із небагатьох, який уважно стежив за розвитком історії літератури у совєтській Україні. І тут, за словами проф. Ю. Шевельова, він не раз виступає, щоб викрити фальсифікації, щоб викрити перекручення. І робить це серйозним способом. Відкликається до фактів, до історичної правди.

Велике значення П. Одарченко надавав епістолярній спадщині Лесі Українки. Багато загубилося. Віднайдення загубленого допомогло б написати якнайповнішу і найправдивішу біографію великої письменниці.

Не оминув учений і недруковані твори Лесі Українки і намальовані нею малюнки, що свідчило про інші її таланти. Честь і слава йому також за редагування і підготову до друку документальної монографії: „Леся Українка — Хронологія життя і творчости", автором якої є рідна сестра Лесі Українки — Ольга Косач-Кривинюк.

Нарешті дочекались ми документального звіту вченого своєму народові, своїй Батьківщині, кращим людям якої він присвятив все своє доросле життя, не зважаючи на заслання, не зважаючи на долю-мачуху, яка кинула його в далекий світ.

Віримо, що й за книгу про Шевченка будуть вдячні працьовитому вченому багато людей.

Микола Вірний

ПРАВИЛЬНА АДРЕСА

Авторка вістки про те, що на Фльориді постане пропам'ятний ліс у 10-річчя ядерного вибуху в Чорнобилі („Свобода" ч. 10 з 17-го січня) просить виправи, що Чорнобильський комітет Вашінґтону існує вже п'ять років, а тепер входить у склад комітету для відзначення 10-ої річниці Чорнобиля. Також подано неправильну адресу, на яку можна висилати датки. Вона звучить: American Forests, Global ReLeaf International Chornobyl, P. O. Box 2000, Washington, DC 20013. — **Ред.**

СЕРБИ...

(Закінчення зі стор. 1)

боснійській території Боріслав Пушіч. На його думку, НАТО і міжнародний Червоний Хрест „нездатні застосувати тиск на боснійських сербів".

Узгоджений у Дейтоні час звільнення вояків, які потрапили в полон до всіх трьох боснійських армій, минув 19-го січня.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 26-го січня 1996 року після довгої і тяжкої недуги, на 74-му році життя відійшла у вічність наша найдорожча ДРУЖИНА і МАМА

бл. п.

ДАРІЯ МАРІЯ ФРАНКЕН

з родини МОСОРІВ

Дипломований інженер, пластунка-сеньйорка керівництва, член Куреня „Ті, що греблі рвуть", член Товариства Українських Інженерів Америки.

ПАНАХИДА — у вівторок 30-го січня о год. 7:30 веч. у заведенні Петра Яреми, 129 E. 7 th St. в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в середу, 31-го січня о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра в Ню Йорку на католицький цвинтар Gate of Haven Cemetery, Hawthorne, New York.

Залишені у глибокому смутку:

чоловік — АЛЬБЕРТ
дочка — ДАРКА та
рідні і близькі.

Замість квітів на могилу пожертви проситься складати на Plast Inc. або Alzheimer's Ass'n.

Ділимося болючою вісткою, що в суботу, 27-го січня 1996 р. після складної недуги відійшов у вічність наш дорогий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

ДМИТРО МАШЕРА,

(старший)

загальний контрактор власної фірми, член Вудбридж Елкс Ладж 2116

ПАРАСТАС у вівторок 30-го січня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Lytwyn & Lytwyn, 1600 Stuyvesant Ave., Union, N. J.

ПОХОРОННА ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА відправиться у середу 31-го січня 1996 р. о год. 10:00 ранку в українській католицькій церкві Успення Пресвятої Діви Марії в Перт Амбой Н.Дж., *а опісля тлінні останки перевезуть на цвинтар* Св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені у глибокому смутку:

дружина — МАРІЯ (з дому ШПУНДЕР)
сини — ДМИТРО мол. з дружиною КЕРОЛ
— МИХАЙЛО
— ЯРОСЛАВ з дружиною ДІЯНОЮ
дочки — СОНЯ ҐЕРЕНЗА з мужем ҐЕРІ
— АНАСТАЗІЯ
— АЛЕКСАНДРА
внуки — АННА і НАТАЛІЯ МАШЕРИ
— КЕНДИС ҐЕРЕНЗА
сестра і брат в Україні.

Родина просить замість квітів складати датки на Стипендійний Фонд Дмитра Машери ст.

З великим болем і у глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що в п'ятницю 26-го січня 1996 р. у Мейплвуді, Н.Дж. на 91-му році життя відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ, СЕСТРА та ТЕТА

бл. п.

ОЛЕКСАНДРА ВЕНКЕ

з дому КОРВІНО

нар. в Італії.

Залишені в смутку:

доньки — ЛІВІЯ ДАЦКІВСЬКА
— СІЛЬВІЯ з мужем ДМИТРОМ КУЗІВОМ
— ДАРІЯ з мужем д-ром ЕНІОМ КАЛУОРІ
син — РАФАЕЛЬ
сестра — ПАВЛІНА в РУМУНІЇ
сестрінка — ГАЛЯ з мужем ВАСИЛЕМ ПЕЛЕХАТИМ
внуки — КОРНЕЛЬ ДАЦКІВСЬКИЙ з дружиною ДИБІ
— ЛЮБОМИР і МАРКО ДАЦКІВСЬКИЙ
— КВІТКА з мужем ДАНИЛОМ КАЧ та дітьми
— АЛЕКСАНДЕР КУЗІВ з дружиною ІРЕНОЮ і донею та
ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді, Україні, Румунії та Італії.

ПАНАХИДА відбудеться у вівторок 30-го січня 1996 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин 1600 Stuyvesant Ave. Union, N. J.

ПОХОРОН відбудеться в середу 31-го січня о год. 10-ій ранку в церкві св. Тройці 836 Lyons Ave. Irvington, N. J., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Пожертви в пам'ять покійної просимо складати на семенарію св. Андрія в С. Бавнд Бруку і на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля CCRF 272 Old Short Hills Rd., Short Hills, N.J. 07078.

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю 22-го грудня 1995 р., в наслідок грабіжного нападу у Львові, відійшла трагічно з цього світу на 66-му році життя доктор хірургії

бл. п.

Люба Ващук-Дувірак,

вдова по доктору рентґенологу і музикологу бл. п. Андрію Дувіраку

ПОХОРОН відбувся у Львові 28-го грудня 1995 р., а тіло спочиває на Личаківському цвинтарі.

Покійна залишила:
опечалених одружених дітей,
внучку,
братів та
дальшу родину в Україні, Канаді і ЗСА.

Родина просить про молитви за спокій душі покійної.

В невимовному смутку повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що у вівторок, 2-го січня 1996 р. в автомобільній катастрофі упокоїлася в Бозі на 54-му році життя наша найдорожча і невіджалувана ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРІНКА і НЕВІСТКА

бл. п.

МАРІСА ДУРБАК

Горем прибиті:

муж — ДМИТРО - 1357 Cattail Cove Germantown, TN 38138
діти — АЛЕКСАНДЕР
— АМАНДА
тета — ВАЛЕРІЯ СЕЛІВАН з дочкою ІРИНОЮ в Арґентині
тесті — МАРІЯ і ТАРАС ДУРБАКИ - 5080 Locust St. NE, Apt. 334 St. Petersburg, FL 33703

Просимо про молитви за спокій її душі.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ ділиться сумною вісткою з членством і українською громадою, що 26-го січня 1996 р. упокоїлася в Бозі

бл. п.
дипл. інж.

ДАРІЯ МОСОРА-ФРАНКЕН

Висловлюємо глибокі співчуття мужеві Альбертові, доні Дарії та усій родині покійної.

Заупокійні обряди відбудуться:

ПАРАСТАС — вівторок, 30-го січня 1996 р. о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ЗАУПОКІЙНА СВ. ЛІТУРГІЯ — середа, 31-го січня 1996 р. о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра, Ню Йорк, а відтак похорон на цвинтарі Gate of Haven, Hawthorne, N.Y.

ГОЛОВНА УПРАВА ТУІА

Ділимося сумною вісткою з пластовими друзями та українською громадою, що у п'ятницю, 26-го січня 1996 року, до гурту при „Вічній Ватрі" з волі Всевишнього засіла

бл. п.
пл. сен. керівництва

ДАРІЯ МОСОРА-ФРАНКЕН

уроджена 13-го жовтня 1921 року у Самборі, в Україні. Довголітня активна членка вищих пластових проводів. Належала до 2-го Куреня УПС „Ті, що греблі рвуть..."

ПАНАХИДА у вівторок, 30-го січня, в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку, 7:30 вечора.

ПОХОРОН у середу, 31-го січня, з церкви св. Юра 9:30 ранку на цвинтар Gate of Haven, Hawthorne, N.Y.

Чоловікові Альбертові та дочці Дарії висловлюємо щирі співчуття.

Крайова Булава УПС — Головна Булава УПС

Замість квітів у пам'ять покійної датки можна складати на пресовий фонд „Пластового Шляху" на адресу: Dr. G. Slusarczuk, 53 Bayberry Drive, Monroe, N.Y. 10950.

„Толока”...

(Закінчення зі стор. 2)

кризу в Україні, і друге, як політична активність, з участю у виборах включно, може поправити економічний і соціяльний стан населення. Виборча апатія в Києві, великому центрі національно-демократичної інтеліґенції, насуває невеселі рефлексії.

Вражає дотримування правопису, прийнятого послушними Москві мовознавцями, завдання яких було наближувати українську мову до мови „старшого брата”. Звичайно, вони були під пресією, але під якою пресією є редактори „Толоки”, які залишили непорушними правила, усталені тими ж „авторитетами”. Тут треба трохи революційности, а не формальної „законности”. Не бачимо тут букви „ґ”, яку навіть сильно зрусифікована Академія Наук „реабілітувала” (було таке повідомлення). Пощо вживати зрусифіковане ім’я Олександр, коли ми маємо традиційну українську форму Олександер. І який біс каже їм писати по-російськи переказ англійської фрази know how (замість нов гав пишуть ноу хав).

Валерій Чмир у згаданому раніше інтерв’ю пише: „На жаль, та сама психологія раба, про яку так багато говорено, розповсюджена ще досить широко. Вбачаю у тому велику недоробку усіх демократичних сил, власне і нашої партії” (ст. V, ч. 1). Час, щоб редактори „Толоки” виправили цю „недоробку” в себе.

Св. п. М. Мурин

Микола Мурин помер в понеділок, 15-го січня 1996 року, в Норт Гейвен, Конн. Був сином Михайла і Магделини Муринів. Уродився 2-го листопада 1923 року. в селі Хартонівка, повіт Заліщики, Тернопільщина. Залишив в смутку дружину Анну, з дому Землидух, синів Миколу і Павла і доньку Марію. Залишив також сестру Марію Костюк в Хартонівці і сестру Катерину Баранецьку в Польщі. Був членом 370-го Відділу УНСоюзу в Ню Гейвені, Конн., від 1951 року.

В часі Другої світової війни був членом військової формації 1-ої Дивізії Армії УНР. Потрапив в полон і був вивезений на примусову роботу і до концентраційного табору в Німеччині, де перебув три роки. По війні переїхав до Англії, де працював як шахтар. Відтак виїхав до Америки. Був парафіянином української католицької церкви св. Архистратига Михаїла в Ню Гейвені, як рівнож членом Братства св. Арх. Михаїла і очолював його, відтак перейшов до Товариства св. Імени. Допомагав виконувати різні проєкти для поліпшення парохії в часі будови нової церкви, брав участь у збиранні оголошень до пропам’ятної книги 75-ліття своєї церкви. Щиро і сумлінно помагав в збиранні фондів на допомогу дітям Чорнобиля.

Панахида була відправлена в похоронному заведенні в четвер, 18-го січня, а відтак в п’ятницю, в год. 9:30 ранку перенесено тіло до церкви св. Арх. Михаїла, де відправлено Святу Літургію. Покійного поховали на кладовищі св. Лаврентія в Вест Гейвені. Похорон відбувся з участю родини, приятелів і парафіянів.

В. Ґіна

МОГИЛА...

(Закінчення зі стор. 2)

ється вінок на могилу. В честь героїв Крут привіт — „Честь України — готов боронити” виконують сумівці. Лунає марш СУМ:

Вгору прапори — вгору серця,
Гордо несім нашу славу,
Нині сумівця — завтра бійця
За українську державу.
Гартуйся, гартуйся, зміно молода,
Гуде земля від нашої ходи...

Після молодіжної збірки була відправлена Служба Божа священиками різних конфесій. Звучали поезії, пісні про героїв України.

О 3-ій годині відбулося всенародне віче з участю українського війська, народних депутатів, політичних і громадських організацій, присвячене героям Крут. Сумівці і студенти здійснили краєзнавчий похід по Києву, місцями національно-визвольних змагань, слави України. Втомлені, але задоволені від походу вертались дрогобичани додому”.

Допис прикрашують три знімки: група учасників святкувань з прапорами на засніженому полі битви під Крутами, таблиця зі списком похованих на Аскольдовій могилі героїв і напис на пам’ятній плиті.

Може бути, що між вінками, що ми їх бачили на хресті, був також той, який три місяці раніше поклали на могилі дрогобичани й київські пластуни.

Культ героїв Крут започаткували в 1930-их роках українські студенти Західньої України. В моєму рідному місті Дрогобичі студентська молодь відзначала кожного року роковини бою під Крутами своїм скромним Святом Крут і одноденною голодівкою. А тепер, у вільній Україні, в самостійній соборній українській державі, мої молоді земляки-дрогобичани вшановують героїв Крут уже не тільки в своєму місті, але й на полі колишнього бою під Крутами і на могилі крутянців у Києві. І роблять це не тільки вони, а вся свідома молодь України разом з борцями за волю України, колишніми воїнами УПА і політичними в’язнями. Кров героїв Крут не була пролита намарно.

Депутати...

(Закінчення зі стор. 1)

уповноважень”. Асоціяція народних депутатів попередніх скликань запевнила, що обороняє в Україні парляментаризм і закликала депутатів до активної співпраці.

У зверненні до Президента України, Верховної Ради і генерального прокурора висловлено глибоке занепокоєння „бездушним ставленням з боку місцевої влади до законних потреб і звер-нень колишніх народних депутатів України”. Як приклад, наведено справи колишніх депутатів В. Слєднєва та Леопольда Табурянського. „Одночасно ми звертаємо увагу на ту обставину, що жодного представника трастової мафії досі ні в Дніпропетровському, ні в цілій Україні ще не судили, а Л. Табурянського, який наважився порушити її спокій, вже судять. Викликає занепокоєння акція владних структур з ліквідації газети ‘Опозиція’ Івана Макара. Конфіскація майна без рішення суду є порушенням існуючих законів, що неприпустиме у правній державі”, — твердять колишні депутати, закликаючи Президента, керівників і депутатів парляменту, генерального прокурора „суворо дотримуватися законів щодо колишніх народних депутатів України та недопущення приниження їх чести і гідности”.

Б. Нижанківський повернувся до Ню Йорку

На короткий зимовий вечір Богдан Нижанківський-Дуфта-Бабай, незабутній творець гумористичних і маланхолійних поезій та новель, в яких так знаменито відтворював львівської настрої та львівську говірку, повернувся до Ню Йорку, щоб пригадатися публіці, яка зібралася у залі Науко-вого Товариства ім. Шев-ченка.

Тим вечором, в якому постать Б. Нижанківського і його творчість станули немов живі перед нами, НТШ і „Слово” відзначили 10-річчя від смерти так всіми улюбленого Дуфти-Бабая.

Троє доповідачів всеціло охопили творчість поета і письменника, як і його як людину, то ж не диво, що добірна публіка, серед якої була також дочка Б. Нижанківського, Дарія, теплими оплесками дякувала виконавцям.

Першою виступила Уляна Любович, яка поділилася споминами про Дуфту з останніх його років перед смертю, в яких вона дружила та співпрацювала з покійним, зокрема у славному гумористичному журналі „Лис Микита” під редакцією Едварда Козака, як і зустрічалася на літньому затишку в Гантері. Зворушливі спомини змалювали сильветку Б. Нижанківського незвичайно вірно, а при тому без зайвого патосу та перебільшення, а радше з гумором,

Доповідачі в часі вечора в пам’ять Б. Нижанківського: Б. Бойчук (справа) і Ю. Тарнавський.

що був так питоменний для співробітників „Лиса Микити” і який десь загубився після смерти ЕКА і Дуфти.

Про поетичну творчість Б. Нижанківського і Бабая говорив поет Богдан Бойчук, який був у близькому зв’язку із цими двома поетами в одній особі, та схарактеризував її глибоко із повним знанням усіх збірок поезій, які появилися ще в часі Другої світової війни та після неї. Із його розмов з поетом присутні довідалися, що після ранньої творчости Б. Нижанківського в роках 1948–52 існували Нижанківський і Бабай поруч себе, щоб у 1952 році „поховати” поважного поета, а залишити вже лише автора гумористичних віршів — Бабая. Закінчуючи аналізу цих двох постатей, Б. Бойчук ствердив, що у 1985 році сам Б. Нижнаківський заявив, що закінчилася творчість гумориста-поета Бабая і він повертається лише до прози.

Саме про цю прозу Б. Нижанківського, якої остання збірка „Вирішальні зустрічі” саме появилася друком в Україні, говорив Юрій Тарнавський сам поет і письменник. Його доповідь була рідкісною аналізою „Галицької школи” в українській прозі і прозової творчості Б. Нижанківського. Доповідач щедро цитував із новель Б. Нижанківського, щоб підкреслити його львівський жарґон, відповідні до того прізвища персонажів і тон діялогів.

На тому тлі ми почули відчитану по мистецьки львів’янином Любартом Ліщинським новелю „Брат Місько” з цієї останньої збірки. Жаль, що саме в цій збірці і її виданні десь „загубився” так характеристичний для автора питоменний львівський жарґон.

Але не зважаючи на те, у цей день, яким відзначено не лише появу збірки, але й 10-річчя від дня смерти Б. Нижанківського, він на коротко повернувся до нас і здається усі учасники цієї імпрези відчули живо його присутність.

Вечером провадила ред. Ольга Кузьмович.

О. К.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ 11-го ЛЮТОГО 1996 р.

Рочестер, Н. Й. Управа Відділу повідомляє всіх членів, що річні загальні збори 367-го Відділу „Запорізька Січ”, відбудуться о год. 1:30 по пол. в школі св. Йосафата. Проситься всіх членів прибути на збори і вирівняти владки. В програмі: звіти уступаючої Управи і вибір нової Управи на 1996 р. Якщо на означений час не явиться приписана статутом кількість членів, збори відбудуться півгодини пізніше і будуть правосильними. Після зборів відбудеться товариська зустріч з перекускою. Фін. секретар — Христина Дзюба.

В першу річницю відходу у вічність д-ра Б. Волянського

Світлої пам’яті д-р Богдан Маркіян Волянський народився 29-го травня 1917 року в Перемишлі, від батьків — Павла Волянського, професора української Перемиської гімназії, та Галини з Витвицьких. Він закінчив українську гімназію в Перемишлі у 1935 році і розпочав медичні студії в університеті у місті Познань, Польща. Вибух Другої світової війни не дозволив йому закінчити студії у Познані, тож він продовжував їх в університеті в Берліні, Німеччина. Там він і одержав лікарський диплом у 1945 році. Після закінчення війни Богдан Волянський працював лікарем у різних таборах переселенців у британській окупаційній зоні Німеччини, найдовше — у Райне, Вестфалія. У 1950 році він оженився з Гедвіґою-Інною Клімек і в 1951 році еміґрував з дружиною і маленькою донечкою Лідією до Канади. Спочатку проживав д-р Богдан з родиною в Оттаві, згодом у Вінніпеґу, а після нострифікації лікарського диплому переїхав до Монтреалю, спеціялізуючись у патології. У 1962 році померла після недуги рака його дружина, залишивши мужа з чотирма дітьми: вже згаданою Лідією, Ларисою, Данилом і Ромою. У 1963 році він одружився з Ніцою Уранією Вассалакіс, з Єгипту, з котрою мав ще дві доні: Галину і Олександру (Лесю).

Д-р Богдан Волянський був дуже активний у професійному і громадському житті. Він був головою монтреальського відділу УЛТ-ПА, Українського Лікарського Товариства Північної Америки, давав наукові доповіді з ділянки патології на лікарських з’їздах та популярно-наукові доповіді для ширшого громадянства, писав статті, компонував музику, прегарно грав на ґітарі і співав (тенор). Як спеціяліст патолог, д-р Богдан працював у „Редді Меморіял Госпітал”, був шефом відділу патології у Ляшін Дженерал Госпітал і професорував — викладав патологію у Мек Ґілл університеті в Монтреалі. Останніми роками д-р Б. М. Волянський провадив приватну лікарську лябораторію і практику, і в той час часто допомагав безплатно новоприбулим з України та жертвам Чорнобиля, а також був постійним опікуном української молоді на літніх таборах. Д-р Волянський був обраний головою Відді-лу Конґресу Українців Кана-ди. Заініціювавши створення Бюра Суспільної Опіки в Монтреалі, він став головою бюра, а відтак був іменований почесним головою цієї української харитативної установи.

У приватному житті д-р Богдан М. Волянський цікавився, як згадано, музикою і, можна сказати, був професійним музикою. Він співав у хорах ще перед війною у Перемишлі та Познані, грав у театрі і співав в опері, а відтак диригував хором у таборах в Німеччині, продовжуючи цю діяльність у Канаді, як тенор соліст. Незвичайно обдарований музично, він грав на кількох музичних інструментах і писав гарну ліричну музику та слова до неї. Помер після тяжкого пооперяційного ускладнення 27-го січня 1995 року в „Роял Вікторія Госпітал” у Монтреалі, проживши 77 років. Покійний залишив у смутку дружину Ніцу, дітей і чотирьох внуків та брата д-ра Олега М. Волянського.

Св. п. д-р Б. Волянський виховував своїх дітей в українському патріотичному дусі. Його старша дочка Лідія вже третій рік видає у Києві англомовний економічний журнал „Іcтерн Економіст” і провадить школу „Акідо”, японської відомої оборонної боротьби, маючи найвищий ступінь у ній; дочка Галина — це колишня Міс Союзівка, тепер студіює спів у Києві і виступає на сцені, а дочка Леся, по фаху лікар, відома з її численних виступів на сценах Канади і ЗСА, і вона, власне, наспівала популярну платівку „Леся” з українськими піснями.

Під час тризни від родини прощав покійного його брат Олег, від Українського Лікарського Товариства Північної Америки — д-р Галина Шимонович-Рудницька, а від ширшого громадянства було виголошено багато зворушливих промов. Похований св. п. Б. М. Волянський на українському кладовищі в Монтреалі 30-го січня 1995 року.

Г. В. Й.